

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Державної служби
статистики України
06.07.2015 № 155

(зі змінами, затвердженими
наказами Державної служби
статистики України
від 07.12.2017 № 318,
від 08.02.2019 № 54)

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО
СПОСТЕРЕЖЕННЯ "СТАН ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ"**

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту структурної статистики та статистики фінансів підприємств Кузнєцова М. С.

Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" (далі – Методологічні положення) визначають основні положення та методи, які використовуються при проведенні цього державного статистичного спостереження.

Методологічні положення підготували працівники департаменту структурної статистики та статистики фінансів підприємств.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 26.06.2015 № 7).

Державна служба статистики України

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, Київ, 01601
- телефон: (044) 287-24-22
- факс: (044) 235-01-53
- електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Передмова	4
I. Загальні положення	5
II. Основні терміни та визначення. Скорочення	5
III. Методологічні та практичні аспекти організації та проведення державного статистичного спостереження	6
1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження	6
2. Програма державного статистичного спостереження	7
3. Джерела державного статистичного спостереження	8
IV. Формування та актуалізація сукупностей одиниць і переліків респондентів державного статистичного спостереження	9
1. Формування сукупностей одиниць і переліків респондентів (підприємств) державного статистичного спостереження	9
2. Актуалізація сукупностей одиниць і переліків респондентів державного статистичного спостереження	11
V. Порядок проведення та розробки державного статистичного спостереження, поширення й оприлюднення його результатів	12
VI. Конфіденційність	16
Додатки:	
Додаток 1. Агрегації для угруповання показників державного статистичного спостереження у промисловості за ОПГ відповідно до Гармонізованої програми ЄС	17
Додаток 2. Агрегації для угруповання показників державного статистичного спостереження у роздрібній торгівлі відповідно до Гармонізованої програми ЄС	18
Додаток 3. Показники, що поширюються за результатами державного статистичного спостереження, та їх деталізація	19
Список використаних джерел	21

Передмова

Ці Методологічні положення розроблено на виконання стратегічних напрямів подальшого розвитку статистики ділової активності підприємств, передбачених заходами Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.03.2013 № 145-р.

Метою розроблення Методологічних положень є визначення методології проведення державного статистичного спостереження "Стан ділової активності підприємств" (далі – ДСС) відповідно до вимог Європейського Союзу (далі – ЄС) щодо обстежень тенденцій ділової активності та з урахуванням потреб національних користувачів.

Методологічні положення підготовлено з урахуванням рекомендацій експертів ЄС п. Е. Сленто (Статистика Данії), А. Хуссейні-Шкалітц, Я. Горін (Національний інститут статистики та економічних досліджень Франції), отриманих у рамках проекту Твіннінг "Сприяння процесам удосконалення Державної служби статистики України з метою покращення її потенціалу та продукції".

Методологічні положення складаються з передмови, трьох розділів, списку використаних джерел та додатків. Вони містять опис мети, основних характеристик, програми та джерел ДСС, загальних принципів і критеріїв формування сукупностей одиниць для обстежень ділової активності підприємств (далі – ОДАП), порядку розробки й поширення інформації за результатами цього спостереження.

Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики всіх рівнів та можуть бути корисними для інших зацікавлених користувачів статистичної інформації.

I. Загальні положення

1. Методологічні положення визначають методологічні та практичні аспекти організації та проведення ДСС.

Основні методологічні положення цього документа сформульовано згідно з рекомендаціями щодо організації та проведення ОДАП, викладеними в Об'єднаній гармонізованій програмі ЄС щодо обстежень тенденцій ділової активності бізнесу та споживання (далі – Гармонізована програма ЄС) [19] та Керівництві ОЕСР із обстежень ділової активності [18].

2. ОДАП – це обстеження, в ході якого вивчаються думки керівників підприємств, а не збираються статистичні дані, тобто це інструмент дослідження економічних явищ з урахуванням суб'єктивних поглядів агентів ринку [16]. Отже, ОДАП відрізняється від звичайних кількісних статистичних обстежень одним важливим аспектом, а саме природою інформації, що збирається.

Одна з головних переваг анкети ОДАП – це її простота та доступність для респондентів. Тобто заповнення анкети не повинно зайняти у респондентів багато часу, а сама побудова анкети має заохочувати їх до участі в опитуванні.

3. Методологічні положення ґрунтуються на нормах Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, законів України "Про інформацію", "Про державну статистику", "Про доступ до публічної інформації", Концепції забезпечення статистичної конфіденційності, затвердженої наказом Держстату від 28.07.2015 № 180, Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, затвердженого наказом Держкомстату від 16.12.2009 № 481.

II. Основні терміни та визначення. Скорочення

1. Для цілей Методологічних положень терміни вживаються у тлумаченнях, визначених Глосарієм до плану статистичного спостереження [6] та Положенням про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств [14].

2. Скорочення:

ДСС – державне статистичне спостереження;

ЄС – Європейський Союз;

КВЕД – Класифікація видів економічної діяльності;

KISE – Класифікація інституційних секторів економіки;

КОАТУУ – Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України;

КОПФГ – Класифікація організаційно-правових форм господарювання;

НБУ – Національний банк України;

ОДАП – обстеження ділової активності підприємств;

ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку;

ОПГ – Основні промислові групи;
РСО – Реєстр статистичних одиниць;
СРП – Статистичний реєстр підприємств;
 T – рік, у якому здійснюється формування сукупностей одиниць державного статистичного спостереження;
ТОД – територіальні органи Держстату.

III. Методологічні та практичні аспекти організації та проведення державного статистичного спостереження

1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження

1. Метою проведення ДСС є формування інформації щодо перспектив розвитку ділової активності підприємств для інформаційного забезпечення аналізу очікуваних тенденцій в економіці України.

2. ДСС охоплює підприємства сільського господарства, промисловості, будівництва, роздрібно́ї торгівлі, сфери послуг.

3. ДСС проводиться шляхом збору даних безпосередньо від респондентів, використання даних інших ДСС та адміністративних даних.

У частині збору даних безпосередньо від респондентів ДСС має такі основні характеристики:

3.1. Вид ДСС:

за ступенем охоплення одиниць: несуцільне;
за часом реєстрації даних: поточне.

3.2. Періодичність: квартальна.

3.3. Організаційна форма ДСС: спеціально організоване статистичне спостереження – опитування.

3.4. Спосіб ДСС: опитування (самореєстрація).

3.5. Одиниця ДСС: підприємство.

3.6. Респондент ДСС: юридична особа.

3.7. Органи, які здійснюють ДСС: Держстат, ТОД.

3.8. Класифікатори (класифікації), що використовуються при проведенні ДСС: КІСЕ, КОПФГ, КВЕД, КОАТУУ, ОПГ.

3.9. Місце проведення ДСС: регіони України.

2. Програма державного статистичного спостереження

1. ДСС проводиться на регулярній основі з метою з'ясування думок керівників підприємств щодо змін економічного стану підприємств та очікуваних перспектив його розвитку.

2. Перелік запитань та їх формулювання в анкетах ОДАП ґрунтуються на Гармонізованій програмі ЄС, про що зазначено на бланках анкет з посиланням на електронний ресурс http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/bcs_user_guide_en.pdf. Квартальні запитання ставляться респондентам у січні, квітні, липні, жовтні; запитання з періодичністю двічі на рік – у квітні та жовтні, а з річною періодичністю – у жовтні.

3. Програма обстеження ділової активності промислових підприємств. Стосовно промислових підприємств спостерігаються такі показники:

3.1. Із кварталною періодичністю:

зміни обсягу виробництва продукції за попередні та у наступні три місяці; зміни обсягу замовлень на виробництво продукції (попиту) за попередні три місяці; оцінка поточного обсягу замовлень на виробництво продукції (попиту); оцінка поточного обсягу іноземних замовлень на виробництво продукції (експортного попиту); оцінка поточного обсягу запасів готової продукції; зміни відпускних цін на продукцію у наступні три місяці; зміни кількості працівників у наступні три місяці; забезпеченість замовленнями; зміна обсягу іноземних замовлень на виробництво продукції (оцінка експортного попиту) у наступні три місяці; оцінка достатності виробничих потужностей; завантаженість виробничих потужностей; фактори, що стримують виробництво; зміни конкурентної позиції на внутрішньому ринку за попередні три місяці; зміни конкурентної позиції на зовнішніх ринках у межах ЄС та за межами ЄС за попередні три місяці.

3.2. Із періодичністю два рази на рік:

зміни проектних обсягів інвестицій у поточному році (t) порівняно з попереднім роком ($t-1$).

3.3. Із річною періодичністю:

зміни обсягу інвестицій у попередньому році ($t-1$) порівняно з роком $t-2$; зміни проектних обсягів інвестицій у наступному році ($t+1$) порівняно з поточним роком (t); напрями цільового призначення інвестицій у поточному та наступному роках; фактори, що впливають на інвестиції, та ступені їх впливу у поточному та наступному роках.

4. Програма обстеження ділової активності будівельних підприємств. Стосовно будівельних підприємств спостерігаються такі показники:

зміни обсягу виконаних будівельних робіт за попередні три місяці; оцінка поточного обсягу замовлень; зміни цін на роботи у наступні три місяці; зміни кількості працівників у наступні три місяці; забезпеченість замовленнями; фактори, що стримують будівельну діяльність.

5. Програма обстеження ділової активності підприємств роздрібною торгівлі.

Стосовно підприємств роздрібною торгівлі спостерігаються такі показники: зміни обсягу продажу (обороту) за попередні та у наступні три місяці; оцінка поточного обсягу запасів товарів; зміни обсягу замовлень підприємств у постачальників на товари у наступні три місяці; зміни кількості працівників у наступні три місяці; зміни цін на товари у наступні три місяці.

6. Програма обстеження ділової активності підприємств сфери послуг.

6.1. Стосовно підприємств сфери послуг спостерігаються такі показники: зміни бізнес-ситуації за попередні три місяці; зміни попиту на послуги (обсягу реалізації послуг) за попередні та у наступні три місяці; зміни кількості працівників за попередні та у наступні три місяці; зміни цін на послуги у наступні три місяці; фактори, що стримують діяльність; завантаженість потужностей.

6.2. Додатково стосовно підприємств сфери фінансових послуг відслідковуються такі показники:

зміни операційного доходу за попередні та у наступні три місяці; зміни операційних витрат за попередні та у наступні три місяці; зміни рентабельності за попередні та у наступні три місяці; зміни капітальних витрат за попередні та у наступні три місяці; зміни конкурентної позиції за попередні та у наступні три місяці, у тому числі в Україні, в межах ЄС та за межами ЄС.

7. Програма обстеження ділової активності сільськогосподарських підприємств.

Програма обстеження ділової активності сільськогосподарських підприємств передбачає такі показники:

зміни обсягу виробленої продукції за попередні та у наступні три місяці; зміни обсягу реалізованої продукції на зовнішніх ринках у межах ЄС та за межами ЄС за попередні три місяці; оцінка поточного обсягу запасів продукції, призначеної для реалізації; зміни цін на продукцію у наступні три місяці; зміни кількості працівників у наступні три місяці; фактори, що стримують виробництво.

3. Джерела державного статистичного спостереження

1. Джерелами для проведення ДСС є:

1.1. Форми ДСС:

№ 2К-П (квартальна) "Обстеження ділової активності промислового підприємства";

№ 2К-П інв (два рази на рік) "Обстеження ділової активності промислового підприємства (інвестиції)";

№ 2К-Б (квартальна) "Обстеження ділової активності будівельного підприємства";

№ 2К-Т (квартальна) "Обстеження ділової активності підприємства оптової та роздрібною торгівлі, з ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів";

№ 2К-СП (квартальна) "Обстеження ділової активності підприємства сфери послуг";

№ 2К-С (квартальна) "Обстеження ділової активності сільськогосподарського підприємства".

1.2. Дані ДСС "Капітальні інвестиції" щодо обсягів капітальних інвестицій підприємств промисловості за рік, за січень–червень (первинні та зведені дані).

1.3. Дані ДСС "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" (зведені дані).

1.4. Адміністративні дані НБУ про фінансові показники діяльності банків станом на 01 січня, розміщені на його офіційному веб-сайті (www.bank.gov.ua) у розділі "Статистика"/"Показники банківської системи"/"Згруповані балансові залишки".

1.5. Адміністративні дані Іноземного підприємства "ГФК ЮКРЕЙН" (далі – ІП "ГФК ЮКРЕЙН") щодо індексу очікуваних змін особистого матеріального становища, індексу очікуваного розвитку економіки країни впродовж найближчого року, індексу очікуваної динаміки безробіття, індексу імовірності заощадження грошей протягом наступних дванадцяти місяців, які розраховані в рамках маркетингового дослідження на тему "Споживчі настрої в Україні". Ці дані Держстат одержує з квартальною періодичністю згідно з договором, що укладається з ІП "ГФК ЮКРЕЙН" на відповідний рік.

IV. Формування та актуалізація сукупностей одиниць і переліків респондентів державного статистичного спостереження

1. Формування сукупностей одиниць і переліків респондентів (підприємств) державного статистичного спостереження

1. Формування генеральної сукупності одиниць, сукупностей одиниць, які безпосередньо будуть досліджуватись, і переліків респондентів ДСС здійснюється щорічно у грудні року *T*.

2. Формування генеральної сукупності одиниць, сукупностей одиниць, які безпосередньо будуть досліджуватись, і переліків респондентів ДСС здійснюється на державному рівні.

3. Генеральна сукупність одиниць ДСС формується на основі РСО (у частині СРП) та включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада року T та відповідають таким критеріям:

3.1. Інституційний сектор економіки відповідно до KICE: S.11 "Нефінансові корпорації" та S.12 "Фінансові корпорації".

3.2. Тип статистичної одиниці: підприємство.

3.3. Організаційно-правова форма господарювання за КОПФГ: 110–193, 230–281, 310, 330–340, 510–590, 915–940.

3.4. Види економічної діяльності згідно з КВЕД: класи 01.11–01.50; 05.10–35.13, 35.21, 35.22, 35.30–39.00; 41.10–43.99; 45.11–45.40, 47.11–47.99; 49.10–82.99, 90.01–93.29, 95.11–96.09.

3.5. Додатковий критерій: обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг)/чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) більше нуля, крім підприємств, які відносяться до класу 64.19 за КВЕД та містять у назві слово "банк".

4. На основі генеральної сукупності одиниць, яка одночасно є основою вибірки, формуються п'ять окремих сукупностей одиниць ДСС, що безпосередньо будуть досліджуватись: по сільському господарству, промисловості, будівництву, роздрібній торгівлі, сфері послуг.

До сукупностей одиниць ДСС, які безпосередньо будуть досліджуватись, включаються великі підприємства, визначені такими за підсумками їхньої діяльності за рік $T-1$, а також певна частина середніх, малих підприємств та банків.

Формування сукупностей одиниць ДСС, які безпосередньо будуть досліджуватись (вибірок), здійснюється відповідно до Методики формування вибірових сукупностей одиниць для обстежень ділової активності підприємств за видами економічної діяльності [12].

Загальний обсяг сукупностей одиниць ДСС, які безпосередньо будуть досліджуватись, не повинен перевищувати 5% генеральної сукупності одиниць. Для забезпечення цієї умови обсяг вибірки з урахуванням розподілу за видами економічної діяльності має охоплювати:

у сільському господарстві – не менше 40% від загальних обсягів реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств сільського господарства (класи 01.11–01.50 за КВЕД);

у промисловості – не менше 50% від загальних обсягів реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств промисловості (класи 05.10–35.13, 35.21, 35.22, 35.30–39.00 за КВЕД);

у будівництві – не менше 40% від загальних обсягів реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств будівництва (класи 41.10–43.99 за КВЕД);

у роздрібній торгівлі – не менше 50% від загальних обсягів реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств роздрібною торгівлі (класи 45.11–45.40, 47.11–47.99 за КВЕД);

у сфері послуг – не менше 50% від загальних обсягів реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств сфери послуг (класи 49.10–82.99, 90.01–93.29, 95.11–96.09 за КВЕД).

Для здійснення розрахунків щодо охоплення за обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг) інформація з РСО в частині банків доповнюється даними, розрахованими на підставі адміністративних даних НБУ про фінансові показники діяльності банків станом на 01 січня року T (розміщені на його офіційному веб-сайті (www.bank.gov.ua) у розділі "Статистика"/"Показники банківської системи"/"Згруповані балансові залишки"). Обсяг реалізованих послуг по банках обчислюється як алгебраїчна сума чистого процентного доходу/(чистих процентних витрат), комісійних доходів та інших операційних доходів.

Вибіркові сукупності одиниць ДСС формуються один раз на п'ять років. Із другого по п'ятий роки здійснюється заміна/ротація одиниць ДСС у вибіркових сукупностях згідно з процедурами, описаними у вищезазначеній Методиці, в частині:

- неактивних одиниць у вибіркових сукупностях одиниць ДСС року T ;
- одиниць, які у році T змінили ідентифікаційні та класифікаційні ознаки;
- одиниць, які не звітували у році T .

5. Сформовані сукупності одиниць ДСС, які безпосередньо будуть досліджуватись, залежно від виду економічної діяльності є переліками респондентів за формами № 2К-С (квартальна) – сільське господарство; № 2К-П (квартальна) та № 2К-П інв (два рази на рік) – промисловість; № 2К-Б (квартальна) – будівництво; № 2К-Т (квартальна) – роздрібна торгівля; № 2К-СП (квартальна) – сфера послуг.

До переліків респондентів включаються юридичні особи, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупностях одиниць ДСС.

2. Актуалізація сукупностей одиниць і переліків респондентів державного статистичного спостереження

Актуалізація сукупностей одиниць і переліків респондентів ДСС не здійснюється.

V. Порядок проведення та розробки державного статистичного спостереження, поширення й оприлюднення його результатів

1. Сформовані та затверджені на державному рівні сукупності одиниць надсилаються в електронному форматі до ТОД у визначений технологічною програмою державних статистичних спостережень термін для організації робіт з інформування респондентів про їх залучення до участі у ДСС та забезпечення звітно-статистичним інструментарієм.

2. Для збору інформації згідно з рекомендаціями щодо організації та проведення ОДАП, сформульованих у Гармонізованій програмі ЄС [19], можуть використовуватися такі засоби зв'язку, як пошта, факс, телефон та електронна пошта.

3. Одержана від респондентів первинна інформація перевіряється на рівні ТОД: проводиться контроль на повноту введення інформації та логічні контролю первинних даних. У разі виявлення помилок первинна статистична інформація опрацьовується з респондентами, коригується та заноситься до бази даних. Первинні дані в електронному вигляді надсилаються каналами зв'язку на державний рівень для подальшого їх оброблення, аналізу та оприлюднення.

4. Відповідно до Гармонізованої програми ЄС [19] оброблення даних із анкет ОДАП передбачає застосування простого (незваженого) або зваженого підрахунку відповідей респондентів, отриманих у рамках цих обстежень.

4.1. У випадку простого (незваженого) підрахунку відповідей респондентів щодо показників з якісних характеристик здійснюється розрахунок частки респондентів, які надали відповідь на кшталт "більше" (P), "без змін" (E), "менше" (M), а також тих респондентів, які не відповіли на відповідне запитання анкети (N), у загальній кількості опитаних підприємств. У сумі ці частки дорівнюють 100%:

$$P + E + M + N = 100. \quad (5.1)$$

На основі отриманих часток розраховуються баланси (B) як різниця між часткою відповідей на кшталт "більше" та "менше":

$$B = P - M. \quad (5.2)$$

Стосовно кількісних показників, таких як рівень завантаженості виробничих потужностей (у відсотках) та забезпеченості замовленнями (у місяцях), здійснюється розрахунок середніх арифметичних значень.

4.2. У випадку зваженого підрахунку відповідей респондентів розрахунок показників здійснюється у два етапи. Первинна агрегація результатів

передбачає зважування відповідей респондентів на квартальні запитання анкет у межах кожної страти за показником "Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг)" (крім показників щодо змін кількості працівників, які зважуються за кількістю найманих працівників) за такою формулою:

$$D(h) = \frac{\sum c_i y_i}{\sum c_i} \cdot 100, \quad (5.3)$$

де $D(h)$ – показник ДСС по страті h ;

y_i – відповідь респондента (окремо за кожним варіантом відповіді);

c_i – обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) або кількість найманих працівників на рівні підприємства;

i – підприємство у страті h .

У сумі середньозважені частки відповідей щодо оцінки змін показника дорівнюють 100%:

$$P + E + M = 100. \quad (5.4)$$

4.3. Особливістю обробки відповідей респондентів на запитання анкети для підприємств сфери послуг "У випадку підвищення попиту, чи можливо збільшити обсяг послуг, використовуючи наявні ресурси підприємства? Якщо "Так", то приблизно на ...%" є обчислення на їх основі поточної завантаженості потужностей X (у %), за такою формулою [20]:

$$X = 100 / (1 + \alpha / 100), \quad (5.5)$$

де α – відсоток можливого збільшення обсягу послуг.

4.4. Методи оброблення інформації щодо інвестиційних очікувань промислових підприємств на етапі первинної агрегації мають такі особливості:

показник щодо зміни (у %) проектних обсягів інвестицій (Z) у році t порівняно з попереднім роком ($t-1$) у межах кожної страти обчислюється з використанням даних ДСС "Капітальні інвестиції" за рік $t-1$ за такою формулою:

$$Z(t/(t-1)) = \frac{\sum I(t-1)_i \times k(Z(t))_i}{\sum I(t-1)_i} \times 100, \quad (5.6)$$

де $I(t-1)_i$ – обсяг капітальних інвестицій за попередній рік на рівні підприємства за даними ДСС "Капітальні інвестиції";

$k(Z(t))_i$ – коефіцієнт змін проектного обсягу інвестицій у році t до попереднього року ($t-1$) на рівні підприємства, який розраховується за такою формулою:

$$k(Z(t))_i = \frac{I(t)_i}{I(t-1)_i} - 1, \quad (5.7)$$

де $I(t)_i$ – проектний обсяг інвестицій у поточному році на рівні підприємства за даними форми № 2К-П інв "Обстеження ділової активності промислового підприємства (інвестиції)";

показник щодо зміни (у %) проектних обсягів інвестицій (Z) у році $t+1$ порівняно з попереднім роком (t) у межах кожної страти обчислюється за такою формулою:

$$Z((t+1)/t) = \frac{\sum I(t)_i \times k(Z(t+1))_i}{\sum I(t)_i} \times 100, \quad (5.8)$$

де $k(Z(t+1))_i$ – коефіцієнт зміни проектного обсягу інвестицій у році $t+1$ до попереднього року (t) на рівні підприємства за даними форми № 2К-П інв "Обстеження ділової активності промислового підприємства (інвестиції)";

розрахунок відповідей щодо цільового призначення інвестицій проводиться з використанням даних щодо проектних обсягів інвестицій у відповідному році пропорційно загальній кількості вказаних респондентом напрямів. У сумі середньозважені частки відповідей за усіма напрямками цільового призначення інвестицій дорівнюють 100%;

фактори, що впливають на інвестиції, представляються у вигляді балансів, розрахованих як різниця між часткою відповідей щодо стимулюючого впливу ("дуже стимулюючий" (SS), "стимулюючий" (S)) та обмеженого впливу ("впливає обмежено" (L), "впливає дуже обмежено" (LL)) за такою формулою:

$$B = (SS + 1/2 \times S) - (1/2 \times L + LL). \quad (5.9)$$

У сумі середньозважені частки усіх ступенів впливу ("дуже стимулюючий" (SS), "стимулюючий" (S), "не впливає" (F), "впливає обмежено" (L), "впливає дуже обмежено" (LL), "не знаю" (D)) по кожному фактору, що розраховуються з використанням даних щодо проектних обсягів інвестицій у відповідному році, дорівнюють 100%:

$$SS + S + F + L + LL + D = 100. \quad (5.10)$$

4.5. Вторинна агрегація здійснюється з метою поліпшення якості даних вибіркового ДСС і передбачає коригування даних, отриманих у результаті первинної агрегації, за вагою відповідної страти залежно від характеру показника у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг), кількості найманих працівників або обсязі капітальних інвестицій за угрупованнями видів економічної діяльності, охопленими ДСС. Як вагова структура за видами економічної діяльності використовуються відповідні дані ДСС "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" за рік $t-2$ (для результатів обстежень у січні, квітні року t) та за рік $t-1$ (для результатів обстежень у липні, жовтні року t), а також ДСС "Капітальні інвестиції" за рік $t-1$ (для результатів обстежень у квітні та жовтні року t).

Показник щодо зміни (у %) обсягу інвестицій у попередньому році ($t-1$) порівняно з роком $t-2$, передбачений Гармонізованою програмою ЄС і не включений до обстеження за формою № 2К-П інв "Обстеження ділової активності промислового підприємства (інвестиції)", розраховується на підставі даних ДСС "Капітальні інвестиції" за відповідні роки.

5. Результати ДСС узагальнюються на державному рівні в таких розрізах:

5.1. У цілому по Україні.

5.2. За видами економічної діяльності за КВЕД:

у промисловості – з деталізацією, наведеною в графі 3 додатка 1, секції В, D, E – на рівні розділу;

у будівництві – на рівні розділу за КВЕД;

у роздрібній торгівлі – з деталізацією, наведеною в додатку 2;

у сфері послуг – на рівні розділу за КВЕД;

у сільському господарстві – групи 01.1-01.3 (рослинництво) та група 01.4 (тваринництво).

5.3. За основними промисловими групуваннями за ОПГ, наведеними в додатку 1.

5.4. За кількістю найманих працівників, осіб: 0-49, 50-249, 250-499, 500 і більше, 0-250, 250 і більше (лише для показників щодо інвестицій у промисловості).

5.5. Крім того, по кожному угрупованню видів економічної діяльності, охопленому ДСС (крім сільського господарства), розраховуються індикатори ділових очікувань відповідно до Методики розрахунку індикаторів ділових очікувань згідно з вимогами розширеного спеціального стандарту поширення даних Міжнародного валютного фонду [11].

5.6. Показники, що поширюються за результатами ДСС, та їх деталізація наведені в додатку 3.

6. Сезонне коригування часових рядів за показниками ДСС здійснюється у програмному забезпеченні Demetra+.

7. Результати ДСС розміщуються на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Статистична інформація"/ "Економічна статистика"/"Макроекономічна статистика"/"Тенденції ділової активності".

Дані ДСС можуть бути отримані користувачами шляхом безпосереднього виписування в порядку та на умовах, визначених Держстатом, а також відповідно до Порядку складання, подання та розгляду запитів на публічну

інформацію, розпорядником якої є Державна служба статистики України та/або її територіальні органи [15].

8. Строки проведення ДСС визначені планом державних статистичних спостережень, який затверджується розпорядженням Кабінету Міністрів України.

VI. Конфіденційність

1. Політика у сфері захисту конфіденційної статистичної інформації забезпечується шляхом захисту первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів у ході проведення ДСС, а також статистичної інформації, на підставі якої можна визначити інформацію щодо конкретного респондента. При поширенні та захисті інформації виконуються вимоги Закону України "Про державну статистику" [3] стосовно конфіденційності даних та Концепції забезпечення статистичної конфіденційності [10].

2. Для цілей цього ДСС у випадках, якщо статистична інформація розрахована на базі занадто малої кількості підприємств (одне або два), зведені підсумки не оприлюднюються.

Директор департаменту
структурної статистики та статистики
фінансів підприємств Держстату

М. КУЗНЄЦОВА

Додаток 1
до Методологічних положень
(пункт 5 розділу V)

у редакції наказу Державної
служби статистики України
від 08.02.2019 № 54

Агрегації
для угруповання показників державного статистичного спостереження
у промисловості за ОПГ відповідно до Гармонізованої програми ЄС

Назва агрегації	Позначення агрегації відповідно до Гармонізованої програми ЄС	Коди видів економічної діяльності за КВЕД
1	2	3
Споживчі товари тривалого використання	CDUR	26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1, 32.2
Споживчі товари короткострокового використання	CNDU	10.1–10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4, 32.9
Харчова промисловість та виробництво напоїв	FOBE	10.1–10.5, 10.7–10.8, 11, 12
Споживчі товари	CONS = CDUR+CNDU	10.1–10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1–32.4, 32.9
Товари проміжного споживання (крім добувної промисловості та розроблення кар'єрів)	INTM	10.6, 10.9, 13.1–13.3, 16, 17, 20.1–20.3, 20.5, 20.6, 22–24, 25.5–25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1–27.4, 27.9
Інвестиційні товари	INVE	25.1–25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1–30.4, 32.5, 33
Переробна промисловість	TOTA = CONS+ +INTM+INVE+19	10–33

Додаток 2
до Методологічних положень
(пункт 5 розділу V)

у редакції наказу Державної
служби статистики України
від 08.02.2019 № 54

Агрегації
для угруповання показників державного статистичного спостереження
в роздрібній торгівлі відповідно до Гармонізованої програми ЄС

Назва агрегації	Позначення агрегації відповідно до Гармонізованої програми ЄС	Коди видів економічної діяльності за КВЕД
1	2	3
Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт	—	45
Торгівля автотранспортними засобами	MVS	45.1
Технічне обслуговування автотранспортних засобів і торгівля приладдям до них	MVRM	45.2–45.4
Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	—	47
Роздрібна торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	FBT	47.1, 47.2, 47.8
Роздрібна торгівля паливом	FUEL	47.3
Роздрібна торгівля іншими товарами	OTHERS	47.4–47.7, 47.9
Роздрібна торгівля	TOTR	45, 47

Додаток 3
до Методологічних положень
(пункт 5 розділу V)

у редакції наказу Державної
служби статистики України
від 08.02.2019 № 54

**Показники, що поширюються за результатами державного
статистичного спостереження, та їх деталізація**

Найменування показника	Розрізи		
	за КВЕД	за ОПГ	за кількістю найманих працівників
1	2	3	4
Оцінка поточного стану підприємств стосовно: обсягу виробництва продукції; запасів; замовлень/попиту; кількості працівників; конкурентної позиції; оцінка очікувань підприємств щодо перспектив розвитку стосовно: обсягу виробництва продукції; замовлень/попиту; цін на продукцію/роботи/послуги; кількості працівників; конкурентної позиції	сільське господарство – групи 01.1–01.3 та група 01.4; промисловість – з деталізацією, наведеною в графі 3 додатка 1, секції В, D, E – на рівні розділу; будівництво – на рівні розділу; роздрібна торгівля – з деталізацією, наведеною в додатку 2; сфера послуг – на рівні розділу	промисловість – з деталізацією, наведеною в додатку 1	–
Оцінка впливу факторів, що стримують діяльність підприємств	сільське господарство – групи 01.1–01.3 та група 01.4; промисловість – з деталізацією, наведеною в графі 3 додатка 1, секції В, D, E – на рівні розділу; будівництво, сфера послуг – на рівні розділу	промисловість – з деталізацією, наведеною в додатку 1	–

Продовження додатка 3

1	2	3	4
Завантаженість виробничих потужностей	промисловість, будівництво, сфера послуг – на рівні розділу	промисловість – з деталізацією, наведеною в додатку 1	–
Забезпеченість замовленнями	промисловість, будівництво – на рівні розділу	промисловість – з деталізацією, наведеною в додатку 1	–
Інвестиційні очікування у промисловості	на рівні секції	промисловість – з деталізацією, наведеною в додатку 1	0–49, 50–249, 250–499, 500 і більше, 0–250, 250 і більше осіб
Напрями цільового призначення інвестицій у промисловості	промисловість, будівництво – на рівні розділу	промисловість – з деталізацією, наведеною в додатку 1	0–49, 50–249, 250–499, 500 і більше, 0–250, 250 і більше осіб
Індикатори ділових очікувань: індикатори ділової впевненості у промисловості, будівництві, роздрібній торгівлі, сфері послуг, сфері фінансових послуг; індикатор споживчої впевненості; індикатор ділового клімату; індикатор економічних настроїв	–	–	–

Директор департаменту
структурної статистики та статистики
фінансів підприємств Держстату

М. КУЗНЄЦОВА

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. Закон України "Про державну статистику" від 17.09.1992 № 2614-XII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>.
4. Закон України "Про доступ до публічної інформації" від 13.01.2011 № 2939-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
5. Закон України "Про інформацію" від 02.10.1992 № 2657-XII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
6. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату України від 29.12.2009 № 498 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/glos.htm.
7. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 (зі змінами). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
8. Класифікація інституційних секторів економіки, затверджена наказом Держстату від 03.12.2014 № 378. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
9. Класифікація організаційно-правових форм господарювання, затверджена наказом Держспоживстандарту України від 28.05.2004 № 97 (зі змінами) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/nac_ks/op_dk002_2016.htm.
10. Концепція забезпечення статистичної конфіденційності, затверджена наказом Держстату від 28.07.2015 № 180 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Методика розрахунку індикаторів ділових очікувань згідно з вимогами розширеного Спеціального стандарту поширення даних Міжнародного валютного фонду, затверджена наказом Держстату від 07.12.2017 № 319 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. Методика формування вибірових сукупностей одиниць для обстежень ділової активності підприємств за видами економічної діяльності, затверджена наказом Держстату від 31.12.2013 № 427 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2013/427/met_polog.zip.

13. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затверджені наказом Держстату від 15.02.2017 № 41 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2017/41/41_2017.htm.

14. Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, затверджені наказом Держкомстату від 16.12.2009 № 481 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/edrpoу/prso.htm>.

15. Порядок складання, подання та розгляду запитів на публічну інформацію, розпорядником якої є Державна служба статистики України та/або її територіальні органи, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18.02.2013 № 140 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/publ_inf/npb/nakaz_140/poryadok.htm.

16. Пугачова М. В. Використання методів розвідувального статистичного аналізу для інтерпретації даних кон'юнктурних обстежень/М. В. Пугачова// Статистика України. – 2001. – № 3. – С. 26-33.

17. Пугачова М. В. Методологічні засади статистичного моніторингу ділової активності підприємств: моногр./Пугачова М. В. – К.: ДП "Інформ.-аналіт. агентство", 2007. – 535 с.

18. Business Tendency Surveys: A Handbook. – Paris: OECD, 2003. – 130 p. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.oecd.org/std/leading-indicators/31837055.pdf>.

19. The Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys: User Guide. – Brussels: European Commission, Directorate General for Economic and Financial Affairs, 2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/bcs_user_guide_en.pdf.

20. New question on capacity utilisation in the services sector: State of play, analysis of results from July 2011 to October 2013 – Christian Gayer (European Commission) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/workshops/2013/ec-ecfin_c.gayer_-_cu_in_serv_nov_2013_bcs_workshop_gayer_paper.pdf.